

Міністерство освіти і науки України
Комітет з фізичного виховання і спорту МОН України
Сумська обласна державна адміністрація
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Тартуський університет (Естонія)
Сумський державний університет

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 18–19 квітня 2019 року)

Суми
Сумський державний університет
2019

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ У ВІДПОВІДНОСТІ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ

Лисенко О. В., ст. викл., Щербаков Є. С., студ.
Сумський державний університет
darynalysak@gmail.com

Вступ. Проблема здоров'язбережувальної спрямованості студентської молоді нині є актуальною [1; 2]. Погіршення здоров'я підростаючого покоління актуалізують потребу впровадження оздоровчої спрямованості процесу навчання у закладі вищої освіти (ЗВО). Педагогічне середовище формування здоров'язбережувальної компетенції студентів виступає єдиним полем, простором, у якому відбувається процес її становлення, має спільні підходи, єдину мету діяльності викладачів, студентів і представників керівництва ЗВО, оцінювальні погляди на дії всіх учасників педагогічного процесу.

Мета. Охарактеризувати етапи формування здоров'язбережувальної компетенції студентської молоді відповідно сучасного виклику.

Виклад матеріалу дослідження. Процес формування здоров'язбережувальної компетенції спрямовано на досягнення єдиної мети, що полягає у взаємодії викладачів і студентів та несе в собі три взаємопов'язані між собою етапи: підготовчий, основний та узагальнюваний. Позитивна результативність процесу формування здоров'язбережувальної компетенції студентів досягається за рахунок педагогічної взаємодії. Це явище розуміють як процес формування суб'єктивного та когнітивного досвіду суб'єктами процесу навчання, виховання й спільної практичної діяльності, спрямованої на формування культури здоров'я студентів. Суб'єктами взаємодії є викладачі, студенти, батьки, керівництво ЗВО. Отже, на підготовчому етапі формування здоров'язбережувальної компетенції ставляться та досягаються такі завдання: формування

свідомого ставлення до збереження здоров'я засобами фізичного виховання; засвоєння студентами відомостей про фізичну культуру як важливої й невід'ємної складової частини збереження та зміцнення здоров'я; зацікавлення студентів до регулярних занять оздоровчими фізичними вправами; створення умов здоров'язбережувального середовища у ЗВО. Поставлені завдання передбачають різні методи роботи зі студентами. Провідними методами навчання на I етапі є пояснювально-ілюстративний, репродуктивний та метод проблемного викладу. Вони дають змогу підвищити позитивну мотивацію студентів, здійснити їх активне включення в пошукову навчально-пізнавальну діяльність; організацію спільної діяльності, партнерських відносин викладачів та студентів. Для реалізації поставлених завдань до освітнього процесу впроваджено різноманітні заходи: лекції інформаційно-проблемного характеру: «Здоров'я і фізична культура», «Вплив шкідливих звичок на репродуктивне здоров'я студенток – майбутніх матерів», «Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології», «Гігієнічні засоби збереження здоров'я» тощо. Ефективність реалізації завдань підготовчого етапу залежить безпосередньо від педагогічної взаємодії викладача й студентів, що створює ситуацію взаємодовіри, високу емоційну активність студентів у процесі формування здоров'язбережувальної компетенції.

Підставою до переходу до II етапу формування здоров'язбережувальної компетенції студентів стають якісні показники, тобто майбутні фахівці зацікавлюються фізичною культурою, у них з'являється бажання й потреба її вивчати та нею займатися. У студентів спостерігалася чітка позитивна мотивація й настанова на застосування різних засобів фізичного виховання в збереженні та зміцненні здоров'я. На II етапі (основному) виконуються такі завдання: формування в студентів системи здоров'язбережувальних знань (енциклопедичних та методичних); формування здоров'язбережувальних умінь (конструктивних, організаторських, комунікативних, гностичних,

діагностичних); засвоєння різноманітних оздоровчих методик та систем, що полягають в умінні застосовувати на практиці; формування у студентів оцінки власної теоретичної підготовки, практичної й науково-пошукової здоров'язбережувальної діяльності; педагогічна підтримка самостійного оволодіння інформацією у питаннях збереження здоров'я. Основними методами навчання на цьому етапі є репродуктивний, проблемний та евристичний. Реалізація поставлених завдань здійснюється на лекціях, практичних, самостійних й індивідуальних заняттях, спеціально розробленого спецкурсу «Зміцнення та збереження здоров'я засобами фізичного виховання», спрямованих на обговорення й відпрацювання форм і методів організації з формування здоров'язбережувальної компетенції. Ефективними формами організації навчання на II етапі можуть бути туристичні походи одного дня та триденні, проведення днів здоров'я з активною участю в організації самих студентів, домашні завдання з фізичного виховання, співпраця з медичними й реабілітаційними закладами (робота у фондах та архівах, відвідування лекцій, екскурсії у фізкультурно-оздоровчі центри міста). За допомогою цих форм організації навчання створюються умови для оволодіння студентами репродуктивними, продуктивними й творчими аспектами здоров'язбережувальної діяльності, становлення валеологічної компетенції як системи. Важливу роль у цьому відіграють усі суб'єкти педагогічного процесу. Взаємодія між викладачами, студентами та представниками керівництва ЗВО стала більш об'ємною, тісною, контактною. Вона виражалася в допомозі викладачів і керівництва та активній дієвості студентів.

Метою III етапу (узагальнюючого) постає широке використання здоров'язбережувальних знань, умінь і навичок у самостійній роботі студентів. Це підсумковий етап, на якому відбувається оцінка та переоцінка поглядів, підходів до видів роботи зі збереження здоров'я. Мета конкретизується через завдання, які виконуються на цьому етапі: перетворення здоров'я збереження на найважливішу життєву ціннісню

установку; систематизація здоров'язбережувальних знань і вмінь та формування досвіду їх практичного застосування; удосконалення творчих здібностей студентів у здоров'язбережувальній роботі; формування об'єктивної оцінки та самооцінки здоров'язбережувальної діяльності студентів; створення умов для самовдосконалення в здоров'язбережувальному середовищі. Серед методів навчання, які застосовуються на цьому етапі, провідними є евристичний та дослідницький. На цьому етапі змінюється й педагогічна взаємодія викладачів та студентів. Основні форми організації навчання на цьому етапі – написання й захист рефератів, курсових і дипломних проєктів на здоров'язбережувальну тематику, співпраця з оздоровчими та спортивними центрами регіону, яка полягала в допомозі в організації фізкультурно-оздоровчих заходів.

Отже, якість процесу здоров'язбережувального навчання залежить, не лише від рівня розвитку рухових здібностей, а також і від особливостей функціонування тих чи інших властивостей організму студента та якості протікання даного процесу, тобто його результативності. Якісно організований процес здоров'язбережувального навчання призводить до поліпшення якості життя студентської молоді, що і є бажаним результатом системи загальної фізкультурно-оздоровчої освіти.

Висновки. Формування здоров'язбережувальної компетенції – це структурований і цілеспрямований процес, що охоплює формування мотивації до здоров'язбережувальної діяльності та регулярної рухової активності, засвоєння теоретичних знань і практичних умінь, підвищення функціональних можливостей, яка може бути досягнута завдяки тісній співпраці викладача та студента ЗВО.

Література

1. Кубенко І. М. Що таке компетентність і як її розуміють в освіті. Теорія та методика управління освітою. 2017. Вип. № 1. С. 1–13.
2. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2016. 200 с.